

Ministerstwo
Infrastruktury

**SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA
KRAJOWEGO PROGRAMU OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH
W LATACH 2022 i 2023**

Spis treści

I.	Realizacja gospodarki ściekowej w Polsce	3
I.1.	Wymogi wynikające z prawodawstwa Unii Europejskiej	3
I.2.	Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych	3
I.3.	Aktualizacje Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.....	4
I.4.	Priorytetyzacja aglomeracji	6
II.	Sprawozdawczość z realizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.....	7
II.1.	Podstawa prawna	7
II.2.	Metodyka opracowania sprawozdania z wykonania Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych za lata 2022 i 2023	8
III.	Realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych za lata 2022 i 2023	9
III.1.	Sposób przedstawienia wyników	9
III.2.	Aglomeracje – dane podstawowe	10
III.3.	Zbiornice sieci kanalizacyjne	12
III.4.	Oczyszczalnie ścieków komunalnych.....	13
III.5.	Gospodarka osadowa	15
III.6.	Finansowanie.....	19
IV.	Realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych w latach 2003–2023.....	21
IV.1.	Zakres rzeczowy i finansowy zrealizowanych inwestycji	21
IV.2.	Ocena stanu wypełnienia zobowiązań akcesyjnych.....	23
V.	Podsumowanie	26
VI.	Załączniki	27

I. Realizacja gospodarki ściekowej w Polsce

I.1. Wymogi wynikające z prawodawstwa Unii Europejskiej

Zgodnie z postanowieniami Traktatu akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej (Załącznik XII) wymagania dotyczące systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych wynikające z dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991, str. 40 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 26, Dz. Urz. WE L 67 z 07.03.1998, str. 29 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 27, Dz. Urz. UE L 284 z 31.10.2003, str. 1 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 4, str. 447, Dz. Urz. UE L 311 z 21.11.2008, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 353 z 28.12.2013, str. 8), zwanej dalej „dyrektywą 91/271/EWG”, powinny być wdrożone **do dnia 31 grudnia 2015 r.**

Polska wdraża wymagania ww. dyrektywy zgodnie z następującymi celami pośrednimi:

1. **do dnia 31 grudnia 2005 r.** zgodność z dyrektywą 91/271/EWG powinna być osiągnięta w **674** aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi **69%** całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji;
2. **do dnia 31 grudnia 2010 r.** zgodność z dyrektywą 91/271/EWG powinna być osiągnięta w **1 069** aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi **86%** całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji;
3. **do dnia 31 grudnia 2013 r.** zgodność z dyrektywą 91/271/EWG powinna być osiągnięta w **1 165** aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi **91%** całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji.

Przepisy dyrektywy 91/271/EWG zostały implementowane do prawa polskiego. Całość zagadnień związanych z gospodarką wodno-ściekową regulowana jest ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960, z późn. zm.), zwaną dalej „Prawem wodnym”, i rozporządzeniami wykonawczymi do wymienionej ustawy. Zgodnie z jej przepisami aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców, zwanej dalej „RLM”, wynoszącej co najmniej 2 000 powinny być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych, zakończone oczyszczalniami ścieków lub końcowym punktem zrzutu.

Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG jest Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, zwany dalej „KPOŚK”. Celem KPOŚK jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków przez realizację ujętych w nim inwestycji, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego. **Aktualnie założenia KPOŚK bazują na art. 5 ust. 2 dyrektywy 91/271/EWG.** Oznacza to konieczność stosowania podwyższonego usuwania biogenów **we wszystkich oczyszczalniach ścieków komunalnych w aglomeracjach o RLM wynoszącej co najmniej 10 000.**

I.2. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich (o RLM wynoszącej co najmniej 2 000) w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków. Jednocześnie,

zgodnie z postanowieniami dyrektywy 91/271/EWG, warunkami koniecznymi do spełnienia przez aglomerację są następujące wymogi tej dyrektywy:

1. **wyposażenie aglomeracji** w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące blisko 100% poziomu obsługi. Oznacza to wyposażenie w sieć kanalizacyjną co najmniej na poziomie 98 % RLM, przy czym pozostałe 2 % jest mniejsze niż 2 000 RLM i musi być oczyszczane w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji;
2. **wydajność oczyszczalni** ścieków w aglomeracjach odpowiada przynajmniej ładunkowi generowanemu na ich obszarze;
3. **standardy oczyszczania** ścieków w oczyszczalniach uzależnione są od **wielkości aglomeracji**. Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z każdej oczyszczalni jest zgodna z wymaganiami Prawa wodnego i rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. poz. 1311), dalej jako „rozporządzenie ściekowe”. **W każdej oczyszczalni zlokalizowanej na terenie aglomeracji o RLM wynoszącej co najmniej 10 000 wymagane jest podwyższone usuwanie biogenów.**

Zgodnie z wymaganiami prawa oraz interpretacją Komisji Europejskiej należy tak planować granice aglomeracji, aby w jak największym stopniu cały produkowany przez aglomerację ładunek ścieków był zbierany siecią kanalizacyjną i odprowadzany do oczyszczalni ścieków. **Dlatego w aglomeracjach ujętych w KPOŚK powinien zostać osiągnięty blisko 100% poziomu obsługi zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi (% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego).** Pozostali mieszkańcy aglomeracji, **nieobsługiwani przez zbiorcze systemy kanalizacyjne, powinni natomiast korzystać z innych systemów oczyszczania ścieków.** Oznacza to, że cały ładunek zanieczyszczeń powstających w aglomeracji powinien być gromadzony i doprowadzany do oczyszczalni obsługującej aglomerację bądź usuwany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska.

KPOŚK został zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 16 grudnia 2003 r. Program ten zawierał wykaz 1 378 aglomeracji o RLM $\geq 2\,000$ wraz z jednoczesnym wykazem niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji zbiorczych systemów kanalizacyjnych, jakie należy zrealizować w tych aglomeracjach w terminie do końca 2015 r. Program został opracowany na podstawie danych z 2002 r.

I.3. Aktualizacje Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych

Obowiązek aktualizacji KPOŚK wynika z art. 96 Prawa wodnego, według którego kolejne aktualizacje są dokonywane co najmniej raz na 4 lata. Dotychczas KPOŚK został zaktualizowany 6 razy. Wszystkie aktualizacje zatwierdzone zostały przez Radę Ministrów. Poniżej opisane zostały wszystkie aktualizacje KPOŚK.

1. AKPOŚK 2005 – Pierwsza aktualizacja KPOŚK zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 7 czerwca 2005 r.

Celem pierwszej aktualizacji było zweryfikowanie i zaktualizowanie potrzeb aglomeracji ujętych w KPOŚK oraz aglomeracji nowo utworzonych, w zakresie inwestycyjnym i finansowym. AKPOŚK 2005 zawiera 1 577 aglomeracji. Podstawą aktualizacji były dane z 2004 r.

2. AKPOŚK 2009 – Druga aktualizacja KPOŚK zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 2 marca 2010 r.

W ramach AKPOŚK 2009 dokonano aktualizacji i weryfikacji, zarówno pod względem rzeczowym, jak i finansowym, inwestycji planowanych przez aglomeracje ujęte w AKPOŚK 2005 oraz nowoutworzone. Ponadto, dokonano podziału inwestycji pod kątem priorytetów dla wypełnienia postanowień Traktatu akcesyjnego. Dane zawarte w AKPOŚK 2009 dotyczą stanu zaawansowania inwestycji w 2007 r.

AKPOŚK 2009 obejmuje łącznie 1 635 aglomeracji, ujętych w dwóch załącznikach:

- załącznik 1 – Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu akcesyjnego, obejmuje 1 313 aglomeracji powyżej 2 000 RLM (łącznie RLM – 44 161 819, która stanowi 97% całkowitego RLM Programu),
- załącznik 2 – Aglomeracje niestanowiące priorytetu dla wypełnienia wymogów Traktatu akcesyjnego, obejmuje 322 aglomeracje z przedziału 2 000–10 000 RLM (łącznie RLM – 1 360 434, która stanowi 3% całkowitego RLM Programu).

Dodatkowo opracowano załącznik 3 – Aglomeracje „pozostałe”, obejmujący 104 aglomeracje nowo wyznaczone (łącznie RLM – 474 956), które nie spełniły wymogów formalnych, by znaleźć się w załączniku nr 1 i 2. Aglomeracje te nie są wliczone do zakresu rzeczowego i finansowego AKPOŚK 2009.

3. AKPOŚK 2010 – Trzecia aktualizacja KPOŚK zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 1 lutego 2011 r.

Celem tej aktualizacji była analiza stanu zaawansowania realizacji inwestycji oraz analiza przyczyn zaistniałych opóźnień i w rezultacie ustalenie realnych terminów ich zakończenia. Sytuacja ta dotyczyła 122 aglomeracji powyżej 15 000 RLM oraz 4 aglomeracji poniżej 15 000 RLM z AKPOŚK 2009, które ze względu na opóźnienia inwestycyjne nie mogły zrealizować zaplanowanych zadań do końca 2010 r. Pozostałe informacje oraz dane pozostały w zgodzie z AKPOŚK 2009. Informacje na potrzeby AKPOŚK 2010 dotyczyły stanu realizacji inwestycji na dzień 30 czerwca 2010 r.

4. AKPOŚK 2015 – Czwarta aktualizacja KPOŚK zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 21 kwietnia 2016 r.

Najważniejszą przesłanką przeprowadzenia AKPOŚK 2015 była konieczność dostosowania KPOŚK do wymogów art. 5 ust. 2 dyrektywy 91/271/EWG. Zgodnie z założeniami i metodyką opracowania AKPOŚK 2015 w dokumencie tym zostały uwzględnione informacje dotyczące 1 502 aglomeracji o łącznej RLM rzeczywistej (RLMrz)¹⁾ wynoszącej 38 007 996, w tym 39 aglomeracji powyżej 150 000 RLM, stanowiących 41,3% całości RLMrz.

¹⁾ Sposób wyliczenia rzeczywistej RLM (RLMrz) aglomeracji został ujednolicony i wyliczony dla wszystkich aglomeracji następująco:

5. AKPOŚK 2017 – Piąta aktualizacja KPOŚK zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2017 r.

AKPOŚK 2017 obejmuje 1 587 aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców wynoszącej 38,8 mln, w których zlokalizowanych jest 1 769 oczyszczalni ścieków komunalnych. Aglomeracje ujęte w aktualizacji zostały podzielone na priorytety według znaczenia inwestycji oraz pilności zapewnienia środków. Z przedstawionych przez aglomeracje zamierzeń inwestycyjnych wynika, że w ramach piątej aktualizacji zaplanowane zostało wybudowanie 116 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie innych inwestycji w 1 010 oczyszczalniach. Zaplanowane zostało również wybudowanie 14 661 km nowej sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 506 km sieci istniejącej. Potrzeby finansowe na realizację ww. przedsięwzięć oszacowano na 27,85 mld zł.

6. AKPOŚK 2022 – Szósta aktualizacja KPOŚK zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 5 maja 2022 r.

W dokumencie ujęte zostały 1 524 aglomeracje oraz wykaz planowanych przez nie inwestycji, które mają przyczynić się do ograniczenia zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków i ich niekorzystnego wpływu na stan środowiska wodnego.

W AKPOŚK 2022 oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Jednostki samorządu terytorialnego powinny zrealizować zaplanowane inwestycje oraz osiągnąć efekt ekologiczny do końca 2027 r.

Z planów inwestycyjnych przedstawionych przez aglomeracje wynika, że w ramach AKPOŚK 2022 zaplanowane zostało wybudowanie 8 022 km sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 173 km sieci. Ponadto, zaplanowano wybudowanie 60 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie 978 innych inwestycji na istniejących oczyszczalniach. Koszt inwestycji zaplanowanych przez aglomeracje i zgłoszonych do AKPOŚK 2022 wynosi 28,7 mld zł. Informacje dotyczące realizacji inwestycji w odniesieniu do tego dokumentu przedstawione niniejszym w sprawozdaniu z wykonania KPOŚK za lata 2022 i 2023.

I.4. Priorytetyzacja aglomeracji

W AKPOŚK 2022, obowiązującej w okresie objętym przedmiotowym sprawozdaniem, aglomeracje zostały podzielone na 3 priorytety według poniższych kryteriów:

1. **Priorytet I** – aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia zobowiązań akcesyjnych. Są to wszystkie aglomeracje, których RLM jest większa lub równa 100 000 ($\geq 100\,000$ RLM).
2. **Priorytet II** – aglomeracje, których RLM mieści się w przedziale równym i większym od 10 000 i mniejszym od 100 000 ($\geq 10\,000 < 100\,000$ RLM).
3. **Priorytet III** – aglomeracje, których RLM mieści się w przedziale równym i większym od 2 000 i mniejszym od 10 000 ($\geq 2\,000 < 10\,000$ RLM).

-
- stałych mieszkańców, uwzględniając możliwości podłączeń w ramach istniejącej aglomeracji (1 mieszkańiec = 1 RLM),
 - miejsca noclegowe (1 zarejestrowane miejsce noclegowe na terenie aglomeracji = 1 RLM),
 - ścieki przemysłowe odprowadzane do systemu zbierania lub dowożone do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Natomiast RLM według uchwał sejmików województw albo rozporządzeń porządkowych wojewodów albo uchwał rad gmin (RLM) została wyznaczona tymi uchwałami lub rozporządzeniami porządkowymi wyznaczającymi aglomeracje, gdzie RLM dla danej aglomeracji została wyliczona jak powyżej lub na podstawie ładunku ścieków.

Przesłanką do określenia powyższych priorytetów jest % RLM generowany w danej grupie aglomeracji.

Z analizy danych poszczególnych aglomeracji ujętych w AKPOŚK 2022 wynika, że największy ładunek ścieków jest generowany przez aglomeracje, których RLM jest większa lub równa 100 000. Ładunek ten wynosi 10 622 970 RLM, co stanowi 28,64% łącznej RLM aglomeracji. AKPOŚK 2022 zawiera 24 aglomeracje z tego przedziału RLM, które nie spełniają warunków dyrektywy 91/271/EWG. Ta grupa aglomeracji została włączona do priorytetu I.

W priorytecie II ujęte zostały aglomeracje, których RLM mieści się w przedziale równym i większym od 10 000 i mniejszym od 100 000. Sumaryczna RLM tych aglomeracji wynosi 5 626 980, co stanowi 15,17% łącznej RLM aglomeracji.

W priorytecie III ujęte zostały aglomeracje najmniejsze, których liczebnie jest najwięcej, jednak ich RLM jest najmniejsza i wynosi 2 175 673, co stanowi 5,86% łącznej RLM aglomeracji.

II. Sprawozdawczość z realizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych

II.1. Podstawa prawna

Wejście w życie Prawa wodnego oraz powstanie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, dalej jako „PGW WP”, wprowadziło zmiany kompetencyjne w zakresie procesu sprawozdawczego z realizacji KPOŚK. Do końca 2017 r. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, był zobowiązany do przedkładania Radzie Ministrów sprawozdania z wykonania KPOŚK w cyklu dwuletnim. Marszałkowie województw mieli natomiast obowiązek corocznego sprawozdawania z postępu w realizacji KPOŚK na podstawie informacji uzyskanych od samorządów.

Od 2018 r. to minister właściwy do spraw gospodarki wodnej przekłada co 2 lata Radzie Ministrów sprawozdanie z wykonania KPOŚK (art. 94 Prawa wodnego). PGW WP ma natomiast obowiązek corocznego sprawozdawania z postępu w realizacji KPOŚK na podstawie informacji uzyskanych od samorządów.

Minister Infrastruktury, będący ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, opracował niniejsze sprawozdanie, które uwzględnia dane uzyskane w ramach sprawozdań rocznych z lat 2022 i 2023.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 Prawa wodnego dokument ten zawiera informacje o:

- 1) stanie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej, oczyszczalnie ścieków komunalnych oraz indywidualne systemy oczyszczania ścieków;
- 2) postępie realizacji przedsięwzięć określonych w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych;
- 3) ilości wytworzonych w ciągu roku Mg suchej masy osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków komunalnych w aglomeracji oraz o sposobie zagospodarowania tych osadów;
- 4) ilości ścieków wytworzonych na obszarze aglomeracji oraz jakości ścieków oczyszczonych i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

II.2. Metodyka opracowania sprawozdania z wykonania Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych za lata 2022 i 2023

Niniejsze sprawozdanie przedstawia zakres zrealizowanych inwestycji w latach 2022 i 2023 oraz ich wpływ na osiągnięcie celu wymaganego dyrektywą 91/271/EWG. Dokument powstał na podstawie przedłożonych ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej corocznych sprawozdań z realizacji KPOŚK, opracowanych przez PGW WP. Sprawozdania te zawierają informacje o stanie prac inwestycyjnych w zakresie gospodarki ściekowej, m.in. realizacji systemów zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych, ilości wytworzonych ścieków i jakości ścieków oczyszczonych, gospodarki osadowej oraz finansowania inwestycji w aglomeracjach o RLM wynoszącej co najmniej 2 000 ujętych w KPOŚK.

Sprawozdania przygotowywane są w oparciu o dane uzyskane z aglomeracji, zgodnie ze wzorem sprawozdania opracowanym w Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej, dalej jako „KZGW”, będącym jednostką organizacyjną PGW WP. Wszystkie otrzymane dokumenty zostały przeanalizowane i zweryfikowane przez KZGW. Dane, które wymagały uzupełnienia, poprawienia bądź uszczegółowienia były konsultowane z przedstawicielem właściwego urzędu gminy oraz właściwego regionalnego zarządu gospodarki wodnej, dalej jako „RZGW”. Na podstawie zweryfikowanych informacji KZGW stworzył sprawozdanie zbiorcze za dany okres sprawozdawczy.

Zakresem sprawozdawczym w latach 2022 i 2023 objęto aglomeracje ujęte w AKPOŚK 2022. W odniesieniu do roku 2022 sprawozdanie zawiera dane z 1 530 aglomeracji. Dodatkowo ujęte zostały dwie aglomeracje – aglomeracja Równe, zlikwidowana w 2022 r. i aglomeracja Międzybórz, która nie przekazała sprawozdania, mimo ciągłego na nich ustawowego obowiązku.

W odniesieniu do roku 2023 sprawozdanie zawiera dane z 1 526 aglomeracji. W tym zestawieniu uwzględniono również dwie dodatkowe oczyszczalnie ścieków – w Żurominie i Opolu. Są to oczyszczalnie, które w tamtym okresie były w trakcie budowy, ale już na etapie rozruchu technologicznego, tym samym oczyszczały ścieki i generowały osady komunalne. W roku sprawozdawczym 2023 została zlikwidowana jedna aglomeracja – PLMP523 Niepołomice – Wschód. W dniu 8 września 2023 r. weszła w życie uchwała nr LXII/813/23 Rady Miejskiej w Niepołomicach z dnia 10 sierpnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXIV/304/20 Rady Miejskiej w Niepołomicach z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszarów i granic aglomeracji Niepołomice oraz uchylenia uchwały nr XI/129/19 Rady Miejskiej w Niepołomicach z dnia 11 października 2019 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Niepołomice – Wschód (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2023 r. poz. 5531), która zniósła aglomerację Niepołomice – Wschód, jednocześnie włączając część obszarów znajdujących się dotychczas w aglomeracji Niepołomice – Wschód do aglomeracji Niepołomice.

Należy mieć na uwadze, iż prowadzona ciągle weryfikacja granic i obszarów aglomeracji oraz zasadności ich utworzenia skutkuje rozbieżnościami pomiędzy ich liczbą w kolejnych latach.

Coroczne sprawozdania z realizacji KPOŚK (ze wszystkich lat sprawozdawczych) oraz dwuletnie zbiorcze sprawozdania z wykonania KPOŚK zatwierdzone przez Radę Ministrów, a także KPOŚK i jego kolejne aktualizacje są publicznie dostępne na stronie internetowej PGW WP pod adresem: <https://www.wody.gov.pl/nasze-dzialania/krajowy-program-oczyszczania-sciekow-komunalnych>.

III. Realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych za lata 2022 i 2023

III.1. Sposób przedstawienia wyników

Szczegółowe dane sprawozdawcze z wykonania KPOŚK w latach 2022 i 2023 przedstawiono w formie zestawień tabelarycznych zamieszczonych w załączniku. Zawierają one informacje o stanie zaplanowanych prac inwestycyjnych w aglomeracjach ujętych w KPOŚK. Informacje te przedstawione zostały w następujących grupach tematycznych:

- Grupa 1: Aglomeracje – dane podstawowe,
- Grupa 2: Zbiornice sieci kanalizacyjne,
- Grupa 3: Oczyszczanie ścieków komunalnych,
- Grupa 4: Gospodarka osadowa,
- Grupa 5: Nakłady finansowe,
- Grupa 6: Źródła pochodzenia nakładów finansowych,
- Grupa 7: Zgodność z warunkami dyrektywy 91/271/EWG.

Każdą z ww. grup tematycznych zaprezentowano w rozbiciu na:

- przedziały RLM, to jest:
 - $RLM \geq 150\ 000$,
 - $100\ 000 \leq RLM < 150\ 000$,
 - $15\ 000 \leq RLM < 100\ 000$,
 - $10\ 000 \leq RLM < 15\ 000$,
 - $2\ 000 \leq RLM < 10\ 000$,
 - $RLM < 2\ 000^{2)}$,
- województwa,
- dorzecza,
- regiony wodne.

Analiza danych uwzględniająca podział kraju na obszary dorzeczy została zaprezentowana w podziale na dwa główne dorzecza: Wisły i Odry. Pozostałe dorzecza zsumowano i zaprezentowano łącznie jako „inne” ze względu na ich marginalne znaczenie w sumarycznym zestawieniu.

Podział kraju na regiony wodne zaprezentowano z wyszczególnieniem następujących regionów: Region Małej Wisły, Region Górnej Wisły, Region Środkowej Wisły, Region Dolnej Wisły, Region Górnej Odry, Region Środkowej Odry, Region Warty oraz Region Dolnej Odry i Przymorza. Pozostałe regiony wodne zsumowano i zaprezentowano łącznie jako „inne” ze względu na ich marginalne znaczenie w sumarycznym zestawieniu.

²⁾ Prawo wodne dopuszcza funkcjonowanie aglomeracji poniżej 2 000 RLM, w przypadku gdy przedsięwzięcie planowane, realizowane lub zrealizowane na ich obszarze zostało ujęte w KPOŚK w zestawieniu niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych przez okres planowania, realizacji i 5 lat po zrealizowaniu tego przedsięwzięcia (art. 87 ust. 9 Prawa wodnego).

III.2. Aglomeracje – dane podstawowe

(Szczegółowe informacje: Załącznik – Grupa 1)

Aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków (art. 86 ust. 3 pkt 1 Prawa wodnego).

Aglomerację wyznacza rada gminy w drodze uchwały, po wcześniejszym jej uzgodnieniu z PGW WP oraz właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska (w zakresie obszarów objętych przynajmniej jedną z form ochrony przyrody). Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. W przypadku, gdy aglomeracja obejmuje tereny położone w dwóch lub więcej gminach, właściwa do wyznaczenia aglomeracji jest rada gminy o największej równoważnej liczbie mieszkańców. Wiele wyznaczonych wcześniej aglomeracji podlega weryfikacji, w wyniku czego następują ich podziały, połączenia, powstają nowe, zaś część zostaje zlikwidowana, co sprawia, że liczba aglomeracji oraz ładunek generowany przez nie są zmienne. Ilustrują to tabele 1 i 2.

Tabela 1. Liczba aglomeracji i RLM w KPOŚK i jego kolejnych aktualizacjach – podział na przedziały RLM.

Przedział RLM	KPOŚK		AKPOŚK 2005		AKPOŚK 2009/2010		AKPOŚK 2015		AKPOŚK 2017		AKPOŚK 2022	
	liczba aglo.	RLM	liczba aglo.	RLM	liczba aglo.	RLM	liczba aglo.	RLMrz	liczba aglo.	RLMrz	liczba aglo.	RLMrz
≥ 100 000	76	21 645 073	76	23 402 589	81	24 241 151	68	19 220 751	73	19 934 303	64	18 230 712
≥ 15 000 < 100 000	366	13 653 438	383	14 180 217	378	14 189 967	336	12 200 477	347	12 414 832	355	12 804 677
≥ 10 000 < 15 000	936	5 718 398	1 118	6 648 130	204	2 466 955	167	2 023 336	136	1 655 074	123	1 456 108
≥ 2 000 < 10 000					1 078	5 099 136	931	4 563 432	1 031	4 788 840	982	4 604 296
razem	1 378	41 016 909	1 577	44 230 936	1 741	45 997 209	1 502	38 007 996	1 587	38 793 049	1 524	37 095 793

Tabela 2. Liczba aglomeracji oraz RLMrż w latach 2022 i 2023 – podział na przedziały RLM.

Przedział RLM (wg RLMrż)	Stan na koniec:			
	2022 r.		2023 r.	
	liczba aglo.	RLMrż	liczba aglo.	RLMrż
≥ 150 000	36	14 030 901	36	14 075 635
≥100 000 < 150 000	27	3 178 411	23	2 724 622
≥15 000 < 100 000	346	12 371 690	350	12 571 199
≥10 000 < 15 000	120	1 453 916	118	1 418 929
≥2 000 < 10 000	990	4 638 887	986	4 582 479
< 2 000	11	20 129	13	23 289
razem	1 530	35 693 934	1 526	35 396 153

Według danych na koniec 2023 r. 1 526 aglomeracji generowało ładunek zanieczyszczeń wyrażony w BZT₅ w wysokości około 35 396 tys. RLM, w tym ponad 26 837 tys. od stałych mieszkańców, wśród których około:

- 25 994 tys. korzystało z sieci kanalizacyjnej,
- 735 tys. korzystało ze zbiorników bezodpływowych,
- 94 tys. korzystało z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Wykres 1 przedstawia wyposażenie aglomeracji w systemy kanalizacyjne w 2023 r. według grup RLM. Natomiast w tabeli 3 zaprezentowany został sposób rozwiązania gospodarki ściekowej w aglomeracjach w latach 2022 i 2023.

Wykres 1. Wyposażenie aglomeracji w systemy kanalizacyjne (stan na dzień 31.12.2023 r.) – podział na przedziały RLM.

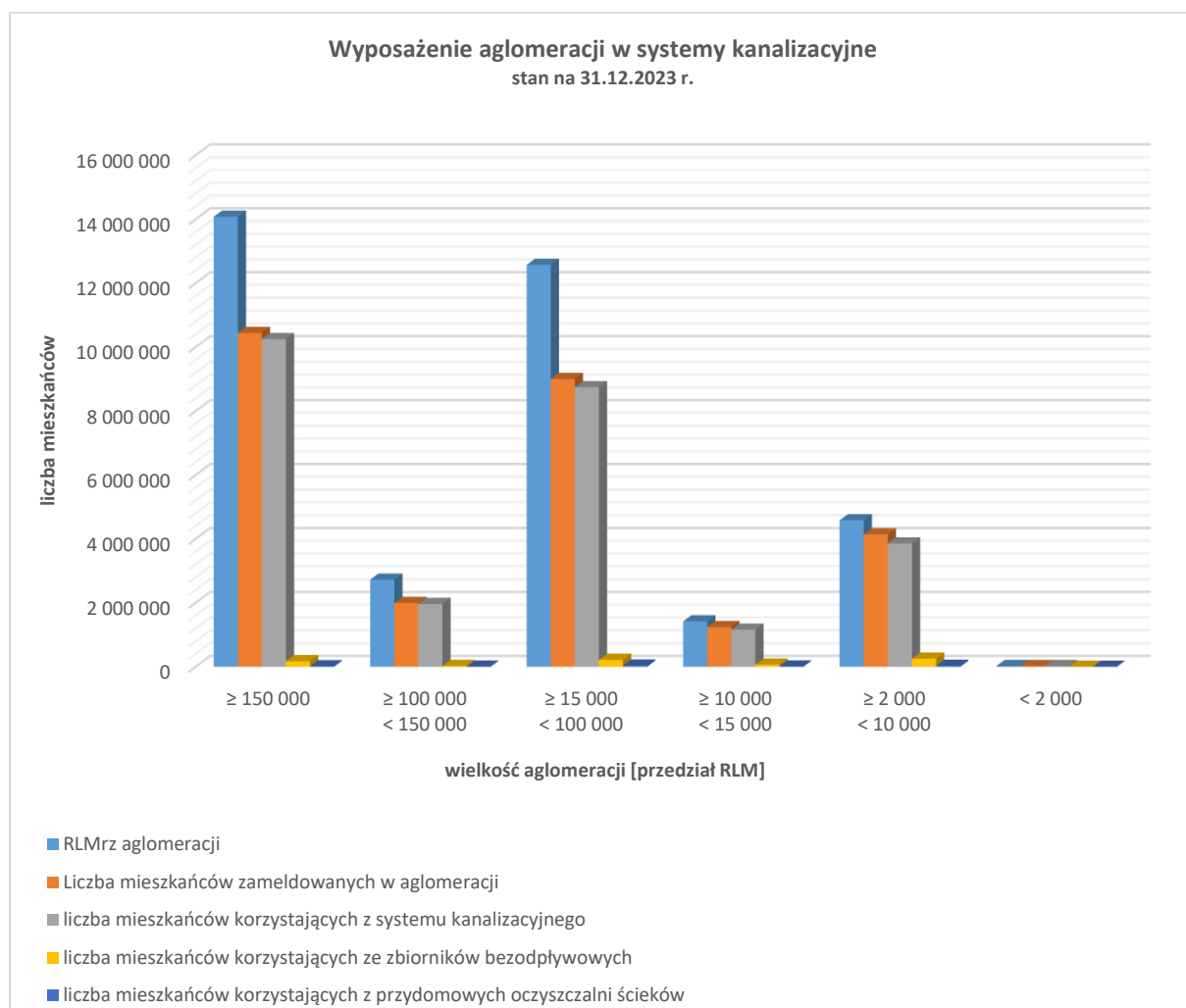

Tabela 3. Liczba mieszkańców korzystających z systemów kanalizacyjnych w aglomeracjach w latach 2022 i 2023 – podział na przedziały RLM.

Przedział RLM (wg RLMrz)	RLMrz aglomeracji		Liczba mieszkańców zameldowanych w aglomeracji		Liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego		Liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych		Liczba mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
≥ 150 000	14 030 901	14 075 635	10 503 318	10 438 493	10 304 707	10 250 153	185 356	174 590	13 255	12 973
≥ 100 000 < 150 000	3 178 411	2 724 622	2 201 452	1 992 956	2 157 132	1 963 987	39 682	24 378	4 638	4 557
≥ 15 000 < 100 000	12 371 690	12 571 199	8 953 501	9 001 966	8 688 112	8 743 394	231 080	216 302	33 551	36 555
≥ 10 000 < 15 000	1 453 916	1 418 929	1 236 721	1 241 180	1 162 456	1 159 545	66 855	65 573	7 410	8 883
≥ 2 000 < 10 000	4 638 887	4 582 479	4 202 589	4 140 058	3 866 494	3 855 860	307 731	252 207	27 635	30 374
< 2 000	20 129	23 289	19 503	22 495	18 002	20 666	1 371	1 597	130	232
razem	35 693 934	35 396 153	27 117 084	26 837 148	26 196 903	25 993 605	832 075	734 647	86 619	93 574

III.3. Zbiornice sieci kanalizacyjne

(Szczegółowe informacje: Załącznik – Grupa 2)

W ramach realizacji inwestycji ujętych w KPOŚK w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej:

- w 2022 r. na terenie aglomeracji wybudowano 2 201 km sieci kanalizacyjnej, w tym 1 688 km sieci grawitacyjnej, a także zmodernizowano 331 km sieci istniejącej. Podłączono 323 598 mieszkańców, w tym 265 442 mieszkańców zostało podłączonych do już istniejącej sieci, a 58 156 mieszkańców zostało podłączonych do nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej,
- w 2023 r. na terenie aglomeracji wybudowano 2 355 km sieci kanalizacyjnej, w tym 1 725 km sieci grawitacyjnej, a także zmodernizowano 399 km sieci istniejącej. Podłączono 471 067 mieszkańców, w tym 427 768 mieszkańców zostało podłączonych do już istniejącej sieci, a 43 299 mieszkańców zostało podłączonych do nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej.

W tabeli 4 zestawione zostały długości istniejącej oraz wybudowanej w latach 2022 i 2023 sieci kanalizacyjnej w aglomeracjach oraz przyrost liczby mieszkańców korzystających z usług kanalizacyjnych w wyniku wybudowania zbiorczych sieci kanalizacyjnych.

Tabela 4. Zbiornice sieci kanalizacyjne w aglomeracjach w latach 2022 i 2023 – podział na przedziały RLM.

Przedział RLM (wg RLMr)	Długość sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej) w aglomeracji				Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej				Przyrost liczby mieszkańców rzeczywistych korzystających z usług kanalizacyjnych				Długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej [km]	
	ogółem		w tym sieci grawitacyjnej		ogółem		w tym sieci grawitacyjnej		do sieci istniejącej w roku sprawozdawczym		do sieci nowo wybudowanej w roku sprawozdawczym			
	[km]													
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
≥ 150 000	32 161	32 657	29 017	29 410	404	469	350	413	27 988	23 675	16 259	15 169	95	73
≥ 100 000 < 150 000	8 244	7 175	7 247	6 210	106	68	86	59	5 721	4 470	4 270	1 198	30	16
≥ 15 000 < 100 000	55 680	57 950	44 823	46 585	715	733	571	546	111 049	190 025	19 603	14 180	163	220
≥ 10 000 < 15 000	10 896	10 850	8 225	8 224	152	151	114	102	35 661	56 871	2 509	2 740	4	2
≥ 2 000 < 10 000	49 054	49 688	34 763	35 321	801	934	548	606	82 825	150 944	15 037	10 009	39	88
< 2 000	280	307	198	220	23	1	20	0	2 198	1 783	478	3	0	0
razem	156 313	158 629	124 274	125 969	2 201	2 355	1 688	1 725	265 442	427 768	58 156	43 299	331	399

III.4. Oczyszczalnie ścieków komunalnych

(Szczegółowe informacje: Załącznik – Grupa 3)

W ramach realizacji inwestycji z KPOŚK aglomeracje wyposażane są w komunalne oczyszczalnie ścieków, które powinny zapewniać odpowiednie standardy oczyszczania.

Standardy jakości ścieków odpływających z oczyszczalni muszą zapewniać – w przypadku oczyszczalni w aglomeracji o RLM ≥ 10 000 – podwyższone usuwanie związków azotu i fosforu, zaś w pozostałych przypadkach – pełne biologiczne oczyszczanie ścieków.

W 2023 r. aglomeracje zraportowały 1 618 aktywnych oczyszczalni ścieków komunalnych. Spośród nich można wyróżnić 621 oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem związków azotu i fosforu oraz 997 oczyszczalni zapewniających biologiczne oczyszczanie. Spełnienie wymogów rozporządzenia ściekowego zostało osiągnięte w 1 484 oczyszczalniach. Szczegółowe dane prezentuje tabela 5.

Tabela 5. Oczyszczalnie ścieków komunalnych na terenie aglomeracji – podział na przedziały RLM.

Przedział RLM (wg RLMrz)	Liczba aktywnych oczyszczalni				Ilość ścieków komunalnych powstających w aglomeracji ogółem		Ilość oczyszczanych ścieków komunalnych ogółem w ciągu roku	
	ogółem	w tym PUB ³⁾	w tym B ⁴⁾	w tym ilość oczyszczalni spełniających wymagania rozporządzenia ściekowego ⁵⁾				
					[tys. m ³ /r]			
					stan na 31.12.2023 r.			
≥ 150 000	49	49	0	46	811 817	842 766	841 356	873 255
≥ 100 000 < 150 000	27	27	0	26	140 599	137 646	150 522	141 465
≥ 15 000 < 100 000	372	366	6	345	575 942	643 952	646 946	653 702
≥ 10 000 < 15 000	121	114	7	99	60 796	67 232	61 670	65 915
≥ 2 000 < 10000	1 036	65	971	955	218 154	188 801	176 307	188 339
< 2 000	13	0	13	13	723	984	720	1 009
razem	1 618	621	997	1 484	1 808 031	1 881 380	1 877 521	1 923 686

W latach 2022 i 2023 przeprowadzono łącznie 562 inwestycje na oczyszczalniach ścieków. Obejmowały one przede wszystkim modernizację (250 inwestycji), jak również jednoczesną rozbudowę i modernizację (106 inwestycji). W tym okresie wybudowano również 13 nowych oczyszczalni ścieków. Od roku 2023 zaczęto prowadzić również sprawozdawczość dotyczącą zrealizowanych inwestycji prowadzących do podwyższenia efektywności energetycznej oczyszczalni (46 inwestycji). W tabeli 6 zaprezentowano liczbę i rodzaj inwestycji, jakie zostały przeprowadzone na oczyszczalniach ścieków.

³⁾ PUB – oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu (N), fosforu (P).

⁴⁾ B – oczyszczalnia biologiczna.

⁵⁾ Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych.

Tabela 6. Inwestycje na oczyszczalniach ścieków na terenie aglomeracji w latach 2022 i 2023 – podział na przedziały RLM.

Przedział RLM (wg RLMr)	Rodzaj i liczba inwestycji na oczyszczalniach ścieków zrealizowanych w latach 2022 i 2023 (BN, M, MO, R, RM, E, L) ⁶⁾							
	ogółem	BN	M	MO	R	RM	E	L
≥ 150 000	54	0	28	11	2	10	3	0
≥ 100 000 < 150 000	19	0	6	5	0	8	0	0
≥ 15 000 < 100 000	200	1	84	52	7	32	24	0
≥ 10 000 < 15 000	40	1	18	8	1	10	2	0
≥ 2 000 < 10 000	246	10	114	38	14	44	17	9
< 2 000	3	1	0	0	0	2	0	0
razem	562	13	250	114	24	106	46	9

III.5. Gospodarka osadowa

(Szczegółowe informacje: Załącznik – Grupa 4)

Krajowe regulacje prawne odnoszące się do kwestii osadów ściekowych zawarte są w następujących aktach prawnych:

- Prawo wodne,
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2024 r. poz. 105),
- rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1757).

Natomiast zasady postępowania z osadami ściekowymi, które są odpadami określają przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.). W odniesieniu do odzysku komunalnych osadów ściekowych, które są stosowane na powierzchni ziemi, w celach określonych w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zastosowanie mają również przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie stosowania komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 23).

Ponadto, powyższe kwestie regulowane są przez:

- rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów oraz sposobów postępowania z odpadami powstałymi w wyniku tego procesu (Dz. U. poz. 108),

⁶⁾ BN – budowa nowej oczyszczalni ścieków, M – modernizacja oczyszczalni ścieków, MO – modernizacja tylko części osadowej oczyszczalni, R – rozbudowa oczyszczalni ścieków, RM – rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, E – inwestycja prowadząca do podwyższenia efektywności energetycznej oczyszczalni, L – likwidacja oczyszczalni ścieków.

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie procesu odzysku R10 (Dz. U. poz. 132) – w zakresie odzysku komunalnych osadów ściekowych.

Na poziomie unijnym, kwestie gospodarki osadami reguluje m.in.:

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz. Urz. UE L 312 z 22.11.2008, str. 3, Dz. Urz. UE L 365 z 19.12.2014, str. 89, Dz. Urz. UE L 21 z 28.01.2015, str. 22, Dz. Urz. UE L 184 z 11.07.2015, str. 13, Dz. Urz. UE L 297 z 13.11.2015, str. 9, Dz. Urz. UE L 042 z 18.02.2017, str. 43, Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018, str. 109, Dz. Urz. UE L 191 z 28.07.2023, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 2024/90243 z 17.04.2024) (Tekst mający znaczenie dla EOG) – która określa zasady gospodarki odpadami, w tym komunalnymi osadami ściekowymi, od momentu, w którym stają się one odpadami,
- dyrektywa Rady 86/278/EWG z dnia 12 czerwca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystania osadów ściekowych w rolnictwie (Dz. Urz. WE L 181 z 04.07.1986, str. 6 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, str. 265, Dz. Urz. WE L 377 z 31.12.1991, str. 48 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 10, Dz. Urz. UE C 241 z 29.08.1994, str. 21, Dz. Urz. UE L 122 z 16.05.2003, str. 36 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 4, str. 335, Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2009, str. 109, Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018, str. 155 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 25.06.2019, str. 115),
- dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 228, Dz. Urz. UE L 284 z 31.10.2003, str. 1 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 4, str. 447, Dz. Urz. UE L 311 z 21.11.2008, str. 1, Dz. Urz. UE L 328 z 10.12.2011, str. 49, Dz. Urz. UE L 150 z 14.06.2018, str. 100, Dz. Urz. UE L 245 z 30.07.2020, str. 31 oraz Dz. Urz. UE L 1785 z 15.07.2024, str. 1) – która wprowadza ograniczenia odnośnie składowania odpadów,
- dyrektywa 91/271/EWG.

Ilość osadów zagospodarowanych i unieszkodliwionych na oczyszczalniach ścieków w latach 2022 i 2023 wyniosła łącznie 1 458 536 Mg, odpowiednio 742 359 Mg w 2022 r. i 716 177 Mg w 2023 r. Najczęstszymi sposobami postępowania z osadami ściekowymi w tym okresie było zastosowanie w rolnictwie do uprawy roślin nie przeznaczonych do spożycia i pasz [R10] – 286 062 Mg, poddanie termicznemu przekształceniu [D10] – 280 008 Mg oraz zastosowanie do produkcji kompostu [R3] – 272 412 Mg. Sposoby zagospodarowania osadów ściekowych w latach 2022 i 2023 ilustruje wykres 2 oraz tabela 7.

Wysoki poziom wytwarzanych osadów, a także odnotowywany wzrost w kolejnych okresach sprawozdawczych, powodowany jest wzrostem ilości powstających ścieków, wynikającym z rozwoju cywilizacyjnego (industrializacja, sanitacja obszarów wiejskich, rozwój obszarów miejskich itp.) oraz uszczelnieniem systemu odbioru ścieków gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków i ich transportu do oczyszczalni ścieków komunalnych. Skutkuje to koniecznością budowy nowych oczyszczalni lub zwiększenia przepustowości oczyszczalni już istniejących.

Wykres 2. Sposoby zagospodarowania osadów ściekowych w latach 2022 i 2023.

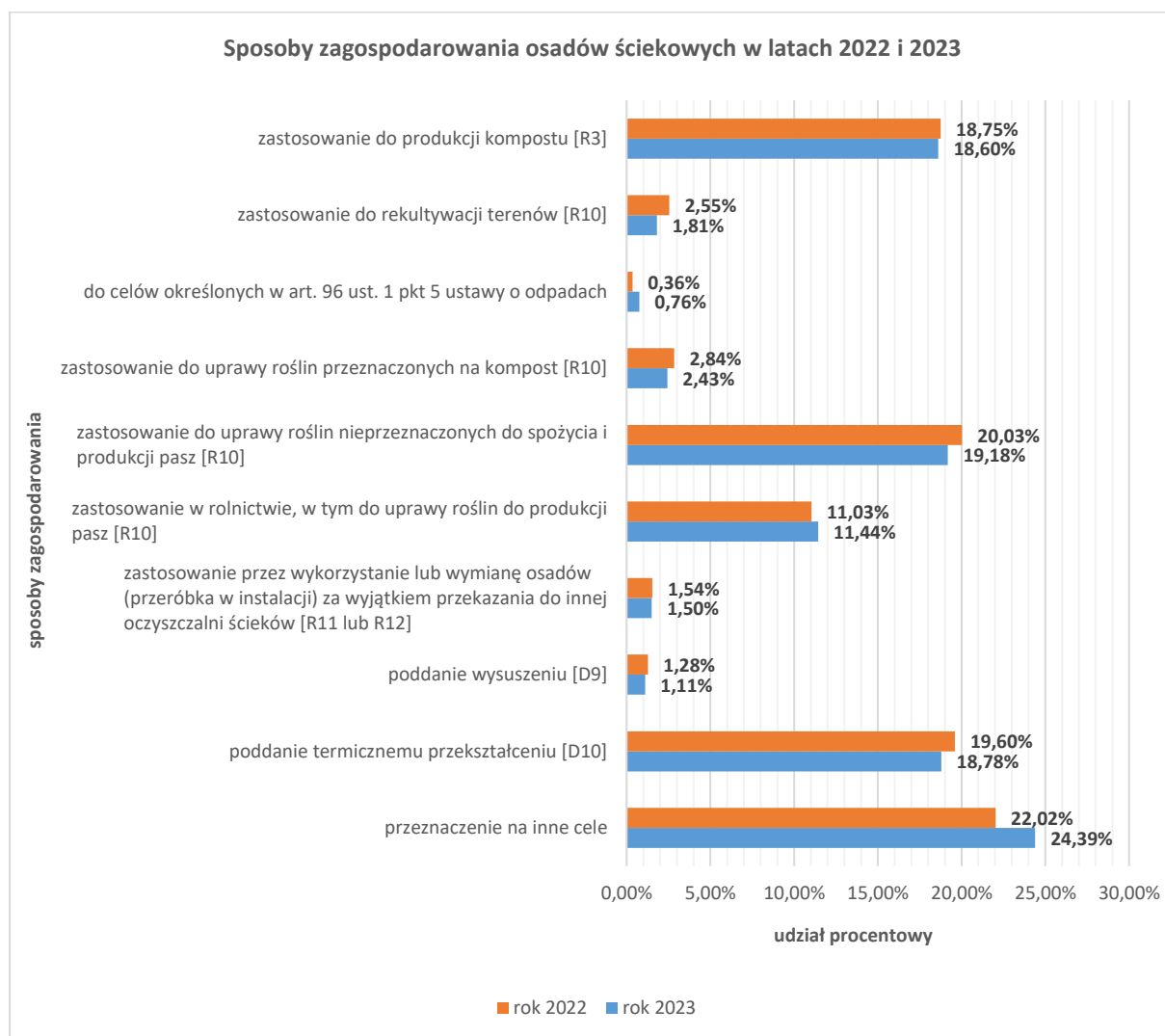

Tabela 7. Gospodarka osadowa w latach 2022 i 2023 – podział na przedziały RLM.

Przedział RLM (wg RLMrż)	Ilość suchej masy osadów z podziałem na procesy unieszkodliwiania i odzysku [Mg/a]																			
	zastosowanie do produkcji kompostu [R3]		zastosowanie do rekultywacji terenów [R10]		do celów określonych w art. 96 ust. 1 pkt 5 ustawy o odpadach		zastosowanie do uprawy roślin przeznaczonych na kompost [R10]		zastosowanie do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i produkcji pasz [R10]		zastosowanie w rolnictwie, w tym do uprawy roślin do produkcji pasz [R10]		zastosowanie przez wykorzystanie lub wymianę osadów (przeróbka w instalacji) za wyjątkiem przekazania do innej oczyszczalni ścieków [R11 lub R12]		poddanie wysuszeniu [D9]		poddanie termicznemu przekształceniu [D10]		przeznaczenie na inne cele	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
≥ 150 000	50 429	50 678	0	0	0	0	5 409	2 969	23 804	26 654	498	1 504	6 096	6 662	7 305	6 363	99 827	85 827	21 848	30 169
≥ 100 000 < 150 000	12 823	13 623	0	0	0	0	0	0	13 475	10 508	10 869	7 556	0	0	621	93	618	1 456	5 838	5 626
≥ 15 000 < 100 000	45 539	41 600	13 515	7 994	75	3 930	5 224	8 838	86 348	71 710	48 380	46 090	3 852	2 564	957	774	44 948	47 006	124 483	116 833
≥ 10 000 < 15 000	10 188	5 160	700	1 076	1 541	231	845	952	9 489	8 572	7 158	5 869	607	639	0	0	0	0	5 716	8 812
≥ 2 000 < 10000	20 117	22 099	4 700	3 876	1 072	1 246	9 608	4 648	15 549	19 843	14 941	20 892	868	850	653	755	115	211	5 559	13 137
< 2 000	81	76	0	0	0	0	16	14	0	110	6	4	0	0	0	0	0	0	49	78
razem	139 177	133 236	18 915	12 946	2 688	5 408	21 102	17 422	148 665	137 397	81 852	81 915	11 423	10 714	9 536	7 984	145 508	134 500	163 493	174 654

III.6. Finansowanie

(Szczegółowe informacje: Załącznik – Grupa 5 i 6)

W realizację przedsięwzięć zapisanych w KPOŚK zaangażowani są inwestorzy oraz instytucje wspierające finansowo wykonywanie zadań związanych z wyposażeniem aglomeracji w zbiorcze systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Dotacje Unii Europejskiej z Funduszu Spójności oraz z funduszy strukturalnych stanowią ważny bodziec do realizacji przedsięwzięć porządkujących gospodarkę ściekową, niejednokrotnie warunkując wykonanie danej inwestycji.

Głównymi źródłami pochodzenia nakładów finansowych na inwestycje w zakresie realizacji infrastruktury sanitarnej były:

- środki własne gmin oraz środki przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych,
- krajowe fundusze ekologiczne:
 - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
 - wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW),
- fundusze zagraniczne, w szczególności środki unijne w ramach programów operacyjnych:
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ),
 - Regionalne Programy Operacyjne (RPO).

Nakłady finansowe poniesione w latach 2022 i 2023 na budowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz na budowę, rozbudowę lub modernizację oczyszczalni ścieków wyniosły około 9,954 mld zł (tabela 8), w tym:

- 5,453 mld zł (54,8%) wydatkowano na budowę i modernizację sieci,
- 4,501 mld zł (45,2%) na inwestycje związane z oczyszczalniami.

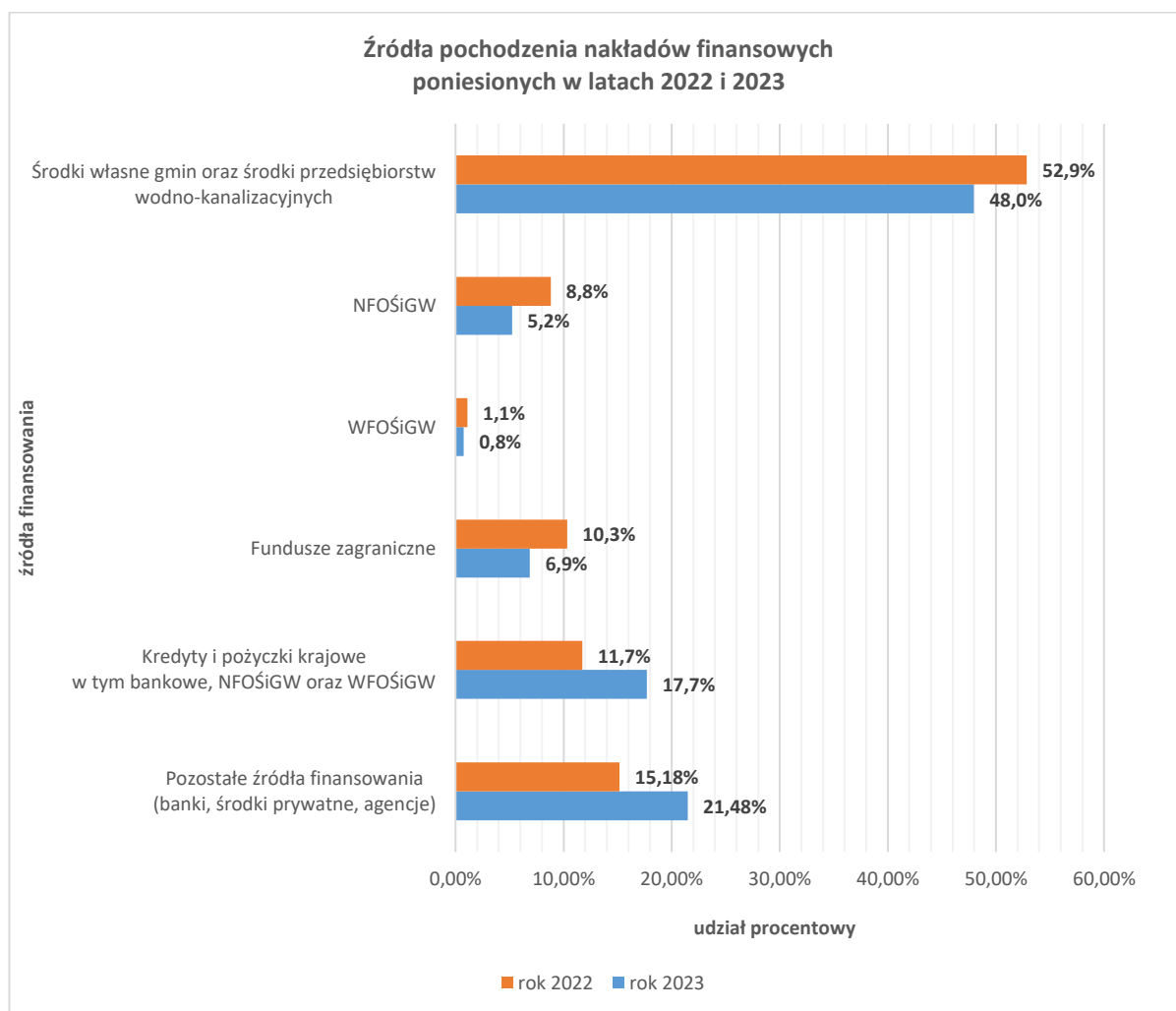
Tabela 8. Nakłady poniesione na zbiorcze systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych w latach 2022 i 2023 – podział na przedziały RLM.

Przedział RLM (wg RLMrz)	Zbiornice systemy kanalizacyjne ogółem		Oczyszczalnie ścieków komunalnych ogółem		Łącznie nakłady poniesione	
	[tys. zł]					
	2022 r.	2023 r.	2022 r.	2023 r.	2022 r.	2023 r.
≥ 150 000	1 081 510	1 003 837	618 719	554 314	1 700 229	1 558 151
≥ 100 000 < 150 000	113 042	160 087	169 398	104 210	282 440	264 296
≥ 15 000 < 100 000	734 401	520 615	998 154	628 261	1 732 555	1 148 876
≥ 10 000 < 15 000	146 153	243 268	204 750	120 509	350 903	363 776
≥ 2 000 < 10000	658 543	782 711	457 798	637 311	1 116 341	1 420 022
< 2 000	8 291	161	2 273	5 336	10 564	5 497
razem	2 741 940	2 710 678	2 451 092	2 049 941	5 193 032	4 760 619

Analiza sprawozdań wykazała następujący rozkład nakładów finansowych z uwzględnieniem źródeł ich pochodzenia (wykres 3):

- środki własne – 5 020 mln zł, co stanowi około 50,5% ogólnej wartości nakładów finansowych,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – 706 mln zł (około 7,1%),
- wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej – 93 mln zł (około 0,9%),
- fundusze zagraniczne – 864 mln zł (około 8,7%),
- kredyty i pożyczki krajowe – 1 451 mln zł (około 14,6%),
- pozostałe źródła finansowania – 1 811 (około 18,2%).

Wykres 3. Źródła pochodzenia nakładów finansowych poniesionych w latach 2022 i 2023.

IV. Realizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych w latach 2003–2023

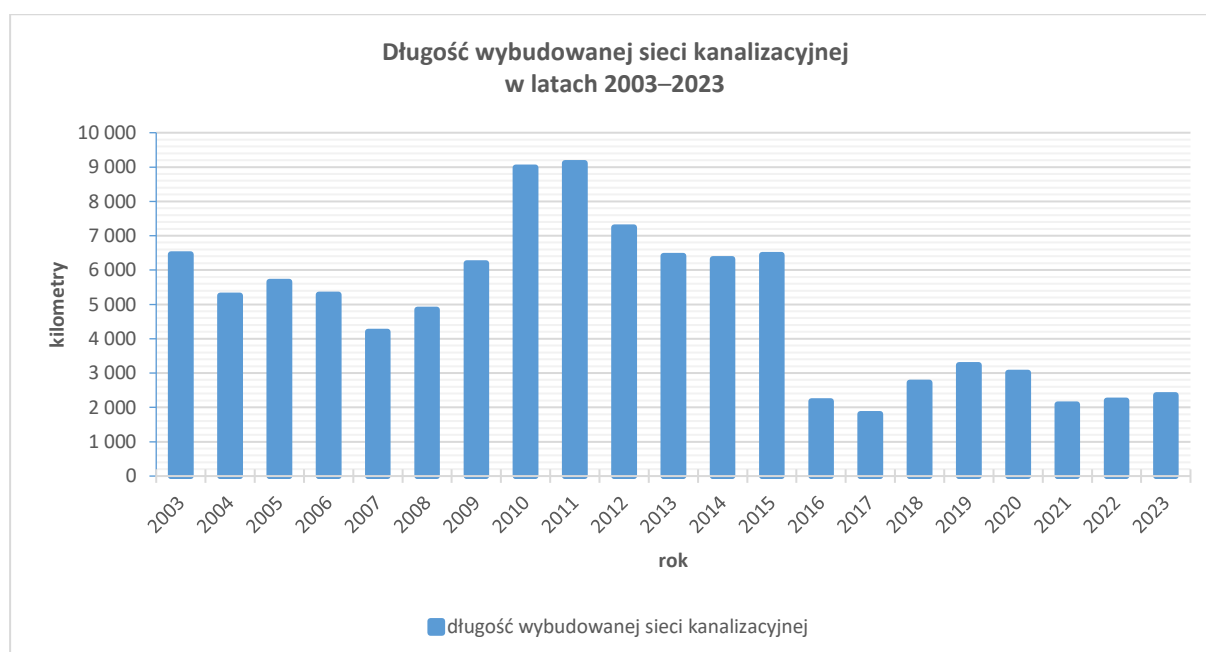
IV.1. Zakres rzeczowy i finansowy zrealizowanych inwestycji

Jak wykazały dane sprawozdawcze za lata 2003–2023, w wyniku realizacji KPOŚK wybudowano **102 013 km sieci kanalizacyjnej**. Informacje dotyczące długości sieci kanalizacyjnej wybudowanej w poszczególnych latach przedstawiono w tabeli 9 i na wykresie 4.

Tabela 9. Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej w latach 2003–2023.

Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej w latach 2003–2023			
rok	km	rok	km
2003	6 457	2014	6 315
2004	5 258	2015	6 438
2005	5 660	2016	2 177
2006	5 288,5	2017	1 805
2007	4 204,2	2018	2 722
2008	4 849,5	2019	3 233
2009	6 202,7	2020	3 012
2010	8 983	2021	2 088
2011	9 116	2022	2 201
2012	7 239	2023	2 355
2013	6 409	razem	102 013

Wykres 4. Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej w latach 2003–2023.

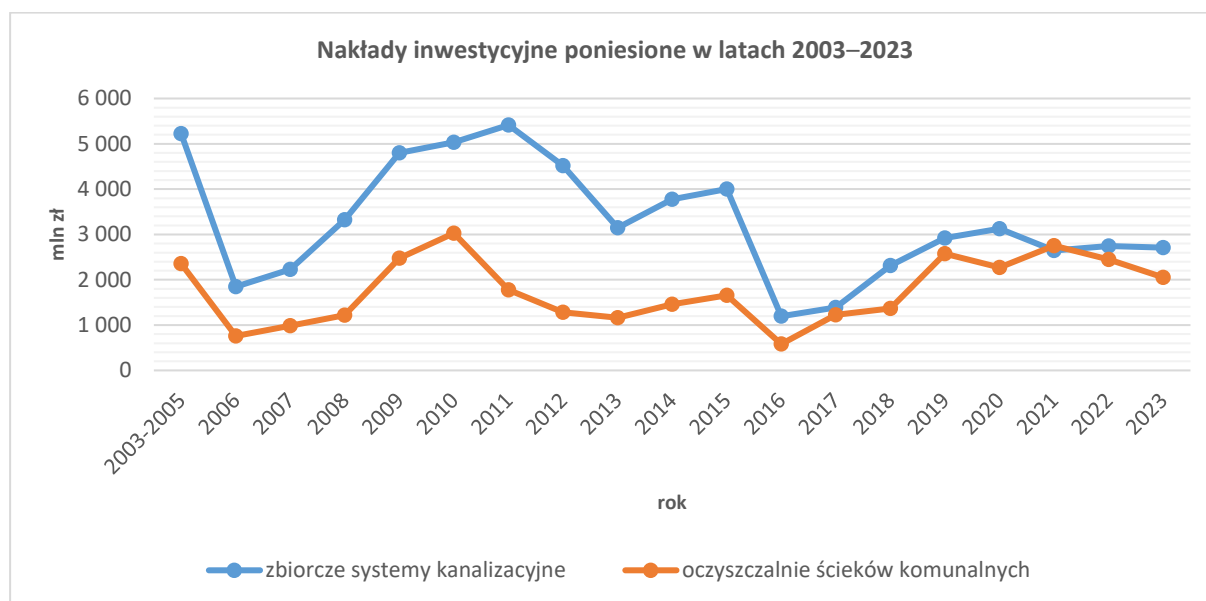
W latach 2003–2023 zakończono budowę 489 nowych oczyszczalni ścieków, w tym 13 w latach 2022 i 2023. Najczęściej jednak dokonywano inwestycji w zakresie rozbudowy oraz modernizacji istniejących oczyszczalni ścieków.

W latach tych na realizację zadań ujętych w KPOŚK wydano około 95,80 mld zł, w tym około 62,35 mld zł przeznaczone zostało na zbiorcze systemy kanalizacyjne. W tabeli 10 oraz na wykresie 5 przedstawiono nakłady finansowe poniesione na budowę, rozbudowę lub modernizację oczyszczalni ścieków oraz budowę i modernizację sieci kanalizacyjnych w poszczególnych latach.

Tabela 10. Nakłady inwestycyjne poniesione w latach 2003–2023.

Nakłady inwestycyjne poniesione w latach 2003–2023		
rok	zbiorcze systemy kanalizacyjne	oczyszczalnie ścieków komunalnych
	[mln zł]	
2003-2005	5 224	2 353
2006	1 848	763
2007	2 226	985
2008	3 326	1 219
2009	4 800	2 479
2010	5 032	3 028
2011	5 414	1 774
2012	4 515	1 283
2013	3 150	1 161
2014	3 773	1 460
2015	4 003	1 657
2016	1 196	582
2017	1 387	1 229
2018	2 313	1 370
2019	2 922	2 574
2020	3 126	2 275
2021	2 648	2 755
2022	2 742	2 451
2023	2 711	2 050
razem	62 356	33 448
łącznie	95 804	

Wykres 5. Nakłady inwestycyjne poniesione w latach 2003–2023.

Przez cały okres realizacji KPOŚK można zauważyć zmienność planów inwestycyjnych gmin, a co za tym idzie różny zakres rzeczowy inwestycji w kolejnych jego aktualizacjach. KPOŚK określa zadania konieczne do realizacji postanowień Traktatu akcesyjnego.

Cele KPOŚK nie obejmują usług w zakresie zbierania, oczyszczania i odprowadzania ścieków we wszystkich jednostkach osadniczych w Polsce. Dlatego też, musi on przede wszystkim zawierać inwestycje priorytetowe z punktu widzenia wypełnienia zobowiązań Traktatu akcesyjnego. Zamierzenia inwestycyjne gmin powinny być planowane tak, aby jak najlepiej rozwiązywały problemy gospodarki ściekowej na danym terenie. W wykonaniu inwestycji w zakresie budowy zbiorczych sieci kanalizacyjnych istotne jest, aby realizacja ich miała uzasadnienie techniczne, środowiskowe oraz ekonomiczne. Istotnym aspektem prowadzenia gospodarki ściekowej jest zapewnienie powiązania pomiędzy rozwojem infrastruktury technicznej aglomeracji a polityką przestrzenną gmin, w tym poprzez wykorzystanie rozwiązań cyfrowych.

IV.2. Ocena stanu wypełnienia zobowiązań akcesyjnych

(Szczegółowe informacje: Załącznik – Grupa 7)

W oparciu o dane sprawozdawcze dokonano oceny stanu wypełnienia wymagań dyrektywy 91/271/EWG przez aglomeracje w latach 2022 i 2023. Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej zastosowano następujące założenia:

Warunek I – Wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące przynajmniej 98% poziom obsługi, przy czym pozostałe 2% niezbranego sieci kanalizacyjną ładunku jest mniejsze niż 2 000 RLM. Ładunek niezbrany siecią musi być oczyszczany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji (art. 3 dyrektywy 91/271/EWG).

Warunek II – Wydajność oczyszczalni w aglomeracjach odpowiada przynajmniej ładunkowi generowanemu na ich obszarze (art. 10 dyrektywy 91/271/EWG).

Warunek III – **Standardy oczyszczania ścieków przez oczyszczalnie** uzależnione są od wielkości aglomeracji. Zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków gwarantujących osiągnięcie wymaganych prawem standardów oczyszczania ścieków. W każdej oczyszczalni zlokalizowanej na terenie aglomeracji powyżej 9 999 RLM wymagane jest podwyższone usuwanie biogenów (art. 4 lub 5 ust. 2 dyrektywy 91/271/EWG).

Wypełnieniem wymagań dyrektywy 91/271/EWG jest łączne spełnienie wszystkich warunków zgodności.

Jednocześnie zgodnie z wymogami Komisji Europejskiej **zastosowano hierarchię zgodności z art. 3, art. 4 oraz art. 5 ust. 2 i 10 dyrektywy 91/271/EWG**. Oznacza to, że jeżeli aglomeracja nie spełnia wymogu w zakresie Warunku I wynikającego z art. 3 dyrektywy 91/271/EWG, to uznaje się, że równocześnie nie spełnia pozostałych warunków dyrektywy.

Na koniec 2022 r. wymagany stopień obsługi zbiorczymi sieciami kanalizacyjnymi (tj. Warunek I) został osiągnięty w 925 aglomeracjach, co stanowi 60,39% wszystkich aglomeracji. Ocena danych wykazała również, że 869 aglomeracji posiada oczyszczalnie komunalne, których wydajność wyrażona w RLM, odpowiada lub jest większa od RLMr aglomeracji (tj. Warunek II), co stanowi 56,8% wszystkich aglomeracji. Według informacji przekazanych przez gminy, 798 aglomeracji spełnia wymagania dotyczące jakości oczyszczanych ścieków (tj. Warunek III), co stanowi 52,16% wszystkich aglomeracji. **Na koniec 2022 r. łącznie wszystkie warunki spełniało 798 aglomeracji (52,16% wszystkich aglomeracji) o RLMr równej 17 092 761, co stanowi 47,89% RLMr wszystkich aglomeracji.**

Na koniec 2023 r. wymagany stopień obsługi zbiorczymi sieciami kanalizacyjnymi (tj. Warunek I) został osiągnięty w 941 aglomeracjach, co stanowi 61,7% wszystkich aglomeracji. Ocena danych wykazała również, że 1 429 aglomeracji posiada oczyszczalnie komunalne, których wydajność wyrażona w RLM, odpowiada lub jest większa od RLMr aglomeracji (tj. Warunek II), co stanowi 93,6% wszystkich aglomeracji. Według informacji przekazanych przez gminy 1 392 aglomeracje spełniają wymagania dotyczące jakości oczyszczanych ścieków (tj. Warunek III), co stanowi 91,2% wszystkich aglomeracji. **Na koniec 2023 r. łącznie wszystkie warunki spełniało 819 aglomeracji (53,7% wszystkich aglomeracji) o RLMr równej 16 667 836, co stanowi 47,1% RLMr wszystkich aglomeracji.**

W związku z niewywiązaniem się przez Polskę ze zobowiązania w zakresie dostosowania wszystkich aglomeracji do wymogów dyrektywy 91/271/EWG w terminach przewidzianych w Traktacie akcesyjnym Polski do Unii Europejskiej (Załącznik XII), Komisja Europejska wszczęła w 2018 r. przeciwko Polsce postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

W tabeli 11 przedstawiono spełnienie przez aglomeracje warunków dyrektywy 91/271/EWG.

Tabela 11. Spełnienie wymagań dyrektywy 91/271/EWG przez aglomeracje w latach 2022 i 2023 – podział na przedziały RLM.

Przedział RLM (wg RLMrz)	Warunek I stopień skanalizowania (zgodność z art. 3 dyrektywy)		Warunek II wydajność oczyszczalni (zgodność z art. 10 dyrektywy)		Warunek III standardy oczyszczania (zgodność z art. 4 i 5 ust. 2 dyrektywy)		Spełnienie łącznie 3 warunków zgodności z dyrektywą (art. 3, 4, 5 ust. 2 oraz art. 10)		% całkowitej liczby aglomeracji spełniających łącznie 3 warunki zgodności z dyrektywą	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
≥ 150 000	19	18	17	17	15	15	15	15	0,98%	0,98%
≥ 100 000 < 150 000	22	21	22	19	21	18	21	18	1,37%	1,18%
≥ 15 000 < 100 000	226	235	218	220	203	207	203	207	13,27%	13,56%
≥ 10 000 < 15 000	72	65	69	61	56	51	56	51	3,66%	3,34%
≥ 2 000 < 10000	582	595	539	560	499	521	499	521	32,61%	34,14%
< 2 000	4	7	4	7	4	7	4	7	0,26%	0,46%
razem	925	941	869	884	798	819	798	819	52,16%	53,67%

Dotychczasowe tempo wykonania inwestycji w ramach KPOŚK nie zapewniło osiągnięcia celów określonych w Traktacie akcesyjnym. Przyczyną takiego stanu rzeczy są:

- brak systematycznej weryfikacji przez gminy RLM aglomeracji – aglomeracje funkcjonują w oparciu o akty prawa miejscowego, które nie gwarantują zgodności RLM rzeczywistej z RLM wskazanym w uchwale wyznaczającej obszar i granice aglomeracji,
- nieprawidłowe wyznaczenie granic aglomeracji – w granicach aglomeracji znajdują się obszary, które nie spełniają stosownych kryteriów, w tym m.in. wskaźnika koncentracji,
- brak ustawowych narzędzi wpływających na skuteczną realizację obowiązku meldunkowego, który ma bezpośredni związek z ustaleniem przez gminy wielkości RLM aglomeracji,
- migracja ludności, w tym napływ obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym w tym kraju,
- brak odpowiednich i przemyślanych założeń koncepcyjnych planowanych do realizacji inwestycji ze strony organów i innych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań wodociągowo-kanalizacyjnych na obszarze danej aglomeracji,
- niewłaściwe zaplanowanie długości sieci kanalizacyjnych, wynikające ze nieprawidłowego wyznaczenia granic aglomeracji,
- brak skutecznego egzekwowania przez gminy realizacji przez właścicieli nieruchomości obowiązku przyłączenia się do istniejącej sieci kanalizacyjnej, nałożonego ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733),
- brak wystarczających środków własnych umożliwiających gminie realizację zamierzeń inwestycyjnych, w tym na pokrycie wkładu własnego w przypadku chęci skorzystania z dofinansowania w ramach dedykowanych mechanizmów wsparcia finansowego,
- zaostrzenie wymogów dotyczących procentu skanalizowania aglomeracji, wynikające ze stanowiska Komisji Europejskiej oraz wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

V. Podsumowanie

- 1) Sprawozdanie z wykonania KPOŚK w latach 2022 i 2023 przygotowane zostało na podstawie sprawozdań z realizacji KPOŚK za rok 2022 oraz rok 2023, przekazanych przez PGW WP ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej;
- 2) Sprawozdanie zawiera informacje o stanie prac inwestycyjnych przedsięwzięć ujętych w KPOŚK w zakresie realizacji systemów zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych, ilości wytworzonych ścieków i jakości ścieków oczyszczonych, gospodarki osadowej, finansowania inwestycji oraz stanu wypełnienia zobowiązań akcesyjnych;
- 3) Zakresem sprawozdawczym objęto wszystkie aglomeracje ujęte w szóstej aktualizacji KPOŚK;
- 4) Sprawozdanie z wykonania KPOŚK obejmuje:
 - w 2022 r. – 1 530 aglomeracji,
 - w 2023 r. – 1 526 aglomeracji;
- 5) W przypadku stwierdzenia niepełnych lub niewiarygodnych danych sprawozdawczych PGW WP podejmowało działania, mające na celu ich weryfikację lub uzupełnienie;
- 6) Dane ze sprawozdań:
 - a) dane podstawowe: według danych na koniec 2023 r. w 1 526 aglomeracjach generowany był ładunek zanieczyszczeń w wysokości około 35,4 mln RLM, w tym ponad 26,8 mln od stałych mieszkańców, z których około 26 mln korzysta z sieci kanalizacyjnej, około 735 tys. korzysta ze zbiorników bezodpływowych, a około 94 tys. korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków;
 - b) sieci kanalizacyjne: w latach 2022 i 2023 na terenie aglomeracji wybudowano 4 556 km sieci kanalizacyjnej, w tym 3 413 km sieci grawitacyjnej. W tym okresie do sieci kanalizacyjnej podłączono 794 665 mieszkańców. Ponadto zmodernizowano 730 km sieci istniejącej;
 - c) oczyszczalnie ścieków: w latach 2022 i 2023 przeprowadzono 562 inwestycje na oczyszczalniach ścieków komunalnych, w tym:
 - wybudowano 13 nowych oczyszczalni,
 - zmodernizowano 250 oczyszczalni,
 - rozbudowano 24 oczyszczalnie,
 - dokonano modernizacji części osadowej w 114 oczyszczalniach,
 - przeprowadzono inwestycje łączne w zakresie modernizacji i rozbudowy oczyszczalni w 106 oczyszczalniach,
 - zrealizowano 46 inwestycji prowadzących do podwyższenia efektywności energetycznej oczyszczalni,
 - zlikwidowano 9 oczyszczalni.Na koniec 2023 r. wykazano, że 1 484 oczyszczalnie z 1 618 spełniało wymagania dotyczące jakości oczyszczanych ścieków;
 - d) gospodarka osadowa: ilość osadów zagospodarowanych i unieszkodliwionych na oczyszczalniach ścieków w latach 2022 i 2023 wyniosła łącznie 1 458 536 Mg. Najczęstszymi sposobami postępowania z osadami ściekowymi w tym okresie było zastosowanie w rolnictwie do uprawy roślin nie przeznaczonych do spożycia i pasz [R10] – 286 062 Mg, poddanie termicznemu przekształceniu [D10] – 280 008 Mg oraz zastosowanie do produkcji kompostu [R3] – 272 412 Mg;
 - e) finansowanie: nakłady finansowe poniesione w latach 2022 i 2023 na budowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz budowę, rozbudowę lub modernizację oczyszczalni ścieków wyniosły 9,954 mld zł, z czego ponad 54,8 % wydatkowano na budowę i modernizację sieci. Największy

udział w finansowaniu inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej mają środki własne gmin wynoszące około 50,5 % ogólnej wartości nakładów finansowych oraz kredyty i pożyczki krajowe stanowiące około 14,6 %. Pozostałe nakłady pochodziły z funduszy zagranicznych i stanowiły około 8,7 % oraz NFOŚiGW – około 7,1 %. Inne źródła finansowania, w tym z WFOŚiGW stanowiły około 19,1 %;

- f) warunki zgodności: na koniec 2023 r. wymagany stopień obsługi zbiorczymi sieciami kanalizacyjnymi został osiągnięty w 914 aglomeracjach (tj. Warunek I), 1 429 aglomeracji posiadało oczyszczalnie komunalne, których łączna wydajność wyrażona w RLM, odpowiadała lub była większa od RLM rzeczywistej (tj. Warunek II), natomiast 1 329 aglomeracji spełniło wymagania dotyczące jakości oczyszczanych ścieków (tj. Warunek III). Łącznie wszystkie warunki zgodności spełniło 819 aglomeracji o sumarycznej RLMr wynoszącej 16 667 836, co stanowi 41,7% RLMr wszystkich aglomeracji.

VI. Załączniki

Załącznik dostępny jest jako odrębny plik w formacie .xlsx i zawiera zestawienia tabelaryczne w podziale na następujące grupy tematyczne:

Grupa 1 (Aglomeracje – dane podstawowe):

Tabela 1. Dane podstawowe dotyczące aglomeracji – podział na przedziały RLM.

Tabela 2. Dane podstawowe dotyczące aglomeracji – podział na województwa.

Tabela 3. Dane podstawowe dotyczące aglomeracji – podział na dorzecza.

Tabela 4. Dane podstawowe dotyczące aglomeracji – podział na regiony wodne.

Grupa 2 (Zbiorcze sieci kanalizacyjne):

Tabela 1. Realizacja zbiorczych sieci kanalizacyjnych na terenie aglomeracji – podział na przedziały RLM.

Tabela 2. Realizacja zbiorczych sieci kanalizacyjnych na terenie aglomeracji – podział na województwa.

Tabela 3. Realizacja zbiorczych sieci kanalizacyjnych na terenie aglomeracji – podział na dorzecza.

Tabela 4. Realizacja zbiorczych sieci kanalizacyjnych na terenie aglomeracji – podział na regiony wodne.

Grupa 3 (Oczyszczalnie ścieków komunalnych):

Tabela 1. Inwestycje na oczyszczalniach ścieków na terenie aglomeracji – podział na przedziały RLM.

Tabela 2. Inwestycje na oczyszczalniach ścieków na terenie aglomeracji – podział na województwa.

Tabela 3. Inwestycje na oczyszczalniach ścieków na terenie aglomeracji – podział na dorzecza.

Tabela 4. Inwestycje na oczyszczalniach ścieków na terenie aglomeracji – podział na regiony wodne.

Grupa 4 (Gospodarka osadowa):

Tabela 1. Gospodarka osadowa – podział na przedziały RLM.

Tabela 2. Gospodarka osadowa – podział na województwa.

Tabela 3. Gospodarka osadowa – podział na dorzecza.

Tabela 4. Gospodarka osadowa – podział na regiony wodne.

Grupa 5 (Nakłady finansowe):

Tabela 1. Poniesione nakłady finansowe na zbiorcze sieci kanalizacyjne oraz oczyszczalnie ścieków komunalnych – podział na grupy RLM.

Tabela 2. Poniesione nakłady finansowe na zbiorcze sieci kanalizacyjne oraz oczyszczalnie ścieków komunalnych – podział na województwa.

Tabela 3. Poniesione nakłady finansowe na zbiorcze sieci kanalizacyjne oraz oczyszczalnie ścieków komunalnych – podział na dorzecza.

Tabela 4. Poniesione nakłady finansowe na zbiorcze sieci kanalizacyjne oraz oczyszczalnie ścieków komunalnych – podział na regiony wodne.

Grupa 6 (Źródła pochodzenia nakładów finansowych):

Tabela 1. Źródła pochodzenia nakładów finansowych – podział na grupy RLM.

Tabela 2. Źródła pochodzenia nakładów finansowych – podział na województwa.

Tabela 3. Źródła pochodzenia nakładów finansowych – podział na dorzecza.

Tabela 4. Źródła pochodzenia nakładów finansowych – podział na regiony wodne.

Grupa 7 (Zgodność z warunkami dyrektywy 91/271/EWG):

Tabela 1. Spełnienie warunków zgodności z dyrektywą 91/271/EWG – podział na grupy RLM.

Tabela 2. Spełnienie warunków zgodności z dyrektywą 91/271/EWG – podział na województwa.

Tabela 3. Spełnienie warunków zgodności z dyrektywą 91/271/EWG – podział na dorzecza.

Tabela 4. Spełnienie warunków zgodności z dyrektywą 91/271/EWG – podział na regiony wodne.